

Nr 163.

Kungl. Maj:t nådiga proposition till riksdagen angående ersättning till vissa diplomatiska och konsulära tjänstemän i utlandet för kursförlust i anledning av kriget; given Stockholms slott den 10 april 1915.

Med åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokoll över utrikesdepartementsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att de diplomatiska och konsulära tjänstemän i utlandet — med undantag av beskickningscheferna — vilkas löneförmåner överföras till främmande myntslag, och vilka därvid lidit förlust genom den till följd av nu rådande förhållanden förorsakade kursskillnaden, må, under villkor i huvudsaklig överensstämmelse med vad i ovan åberopade protokoll angivits, av tredje huvudtitelns besparingar åtnjuta ersättning för sålunda uppkommen löneminskning.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnets städse välbevågen.

GUSTAF.

K. A. Wallenberg.

*Utdrag ur protokoll över utrikesdepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 10 april 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Herr ministern anförde i underdånighet:

»Till följd av kriget hava kurserna på pund sterling, francs, holländska gulden och amerikanska dollars i förhållande till svenska kronor stigit oerhört. Kursstigningarna började delvis redan i juli och augusti 1914, men det var först i september samma år, som alldeles ovanligt höga kurser började att noteras. Under det att medelkurserna enligt riksbankens officiella noteringar år 1913 utgjorde:

1 pund sterling	kr.	18: 24
100 francs	»	72: 26
100 holländska gulden	»	150: 50
1 amerikansk dollar	»	3: 75

voro medelkurserna för september 1914:

1 pund sterling	kr.	18: 63
100 francs	»	73: 73
100 holländska gulden	»	155: 57
1 amerikansk dollar	»	3: 85

och medelkurserna för september 1914—mars 1915:

1 pund sterling	kr.	19: 11	eller	4,77 %	högre än	1913 års	medelkurs
100 francs	»	76: 13	»	5,36 %	»	»	»
100 holl. gulden	»	160: 87	»	6,89 %	»	»	»
1 amer. dollar	»	3: 96	»	5,60 %	»	»	»

De diplomatiska och konsulära tjänstemän i utlandet, vilka få sina i kronor bestämda löneförmåner överförda till något av ovanstående utländska myntslag, måste sålunda på grund av de ofördelaktiga kursförhållandena vidkännas en icke ringa löneminskning. Enligt den nyssnämnda, i procent uttryckta skillnaden mellan normalkurserna för 1913 och medelkurserna för september 1914—mars 1915 utgör denna löneminskning under ett år:

	F ö r e n å r s a v l ö n i n g a v:			
	5,000 kr.	10,000 kr.	15,000 kr.	20,000 kr.
då överföringen sker:				
till pund sterling	kr. 238: 50	kr. 477: —	kr. 715: 50	kr. 954: —
» francs	» 268: —	» 536: —	» 804: —	» 1,072: —
» holl. gulden	» 344: 50	» 689: —	» 1,033: 50	» 1,378: —
» amer. dollar	» 280: —	» 560: —	» 840: —	» 1,120: —

Denna minskning i normala löneinkomster är i och för sig så betydande, att den icke skäligen synes böra åläggas ifrågavarande tjänstemän. Härtill kommer, att, enligt upplysningar, som meddelats mig, levnadsomkostnaderna i de länder, där dessa tjänstemän äro anställda, till följd av kriget stegrats i högst väsentlig grad, vadan minskningen i inkomst måste vara så mycket mera kännbar. Vad beskicksningscheferna beträffar

anser jag dock, att dessa, av vilkas ortstillägg en del är avsedd för bestridande av representationskostnader, som för närvarande icke torde i samma mån som under normala förhållanden förekomma, icke böra komma i åtnjutande av ifrågavarande ersättning.

De omförmälda ersättningarna anser jag böra beräknas att utgå från och med september månad 1914; och torde de böra utbetalas så länge på grund av det nu pågående världskriget, månadsmedelkurserna enligt riksbankens noteringar äro högre än medelkurserna för september 1914 eller uppgå till samma belopp som dessa kurser. Ersättningens storlek synes lämpligen kunna bestämmas till skillnaden mellan medelkurser för år 1913 och den medelkurs, som gällt för visst kvartal, samt betalas kvartalsvis i efterskott.

Vid tillerkännande av ersättningar till tjänstemän i sådana länder, vilkas myntslag icke av riksbanken officiellt noteras, utan beträffande vilka myntslag omsättningen från kronmynt sker över pund sterling eller francs, bör naturligtvis hänsyn tagas till den ytterligare kursförlust eller eventuellt kursvinst, som för bemälda tjänstemän må hava uppstått vid omsättningen till landets mynt av det till pund sterling eller francs överförda kronbeloppet.

Till vilket belopp ersättningarna skulle komma att uppgå för ett år, är nu omöjligt att kunna närmare uppgiva, då man ju icke kan veta, huru kursförhållandena för framtiden komma att ställa sig, och utrikesdepartementet icke heller äger kännedom om huru stor andel av de för förevarande tjänstemäns räkning utbetalade löner, förutom pensionsavgifter, eventuellt disponeras här i Sverige, och å vilka sålunda vederbörande tjänstemän icke göra någon kursförlust. Ersättningsbeloppens storlek torde böra regleras efter av de särskilda tjänstemännen lämnade, så långt möjligt styrkta uppgifter å de av dem lidna kursförluster. Men enligt verkställda beräkningar torde dock icke det sammanlagda beloppet för ett år komma att överstiga 19,000 kronor. För bestridande av detta ersättningsbelopp anser jag icke, att särskilt anslag behöver av riksdagen äskas, utan torde beloppet lämpligen kunna utgå av tredje huvudtitelns besparingar, vilka därtill lämna tillgång.

På grund av vad sålunda blivit anfört får jag i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att de diplomatiska och konsulära tjänstemän i utlandet — med undantag av beskickningscheferna — vilkas löneförmåner överföras till främmande myntslag, och vilka därvid lidit förlust genom den till följd av nu rådande förhållanden förorsakade kursskillnaden, må, under villkor

i huvudsaklig överensstämmelse med vad här ovan i protokollet angivits, av tredje huvudtitelns besparingar åtnjuta ersättning för sålunda uppkommen löneminskning.»

Vad herr ministern sålunda hemställt, däri statsrådets övriga medlemmar instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla, och skulle nådig proposition till riksdagen avlätas av den lydelse bilagan vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Axel Stridbeck.
